

Αναρχικοί κομμουνιστές και μαζικές οργανώσεις

Κατηγορία: [Αναρχική Θεωρία](#)

Από την Ομοσπονδία Κομμουνιστών Αναρχικών Ιταλίας (FDCA)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι μαζικές οργανώσεις διαφέρουν από τις αναρχικές κομμουνιστικές πολιτικές οργανώσεις στο ότι έχουν διαφορετικές βάσεις και σκοπούς. Δεν έχουν εκείνη την σαφήνεια σχετικά με τον τελικό στόχο που μπορεί να έχει η πολιτική οργάνωση, αν και, ενδεχομένως, έχουν τον ίδιο στόχο με μια πολιτική οργάνωση. Η ιστορία καταδεικνύει ότι αυτός ο στόχος (ο αναρχικός κομμουνισμός) αποτελεί παράγοντα που προέρχεται από έναν ορισμένο τύπο πρακτικής και συνείδησης στο εσωτερικό των μαζικών οργανώσεων. Ο παράγοντας αυτός βασίζεται σε δύο αρχές, αυτή της κοινωνικής αυτοδιεύθυνσης που οικοδομείται μέσα στον αγώνα, και αυτή της εξισωτικής και αδιάλλακτης υπεράσπισης εκείνων που αγωνίζονται για το καλό της κοινωνίας.

Και οι δύο αυτές αρχές είναι λογικές, τόσο ώστε να φαίνονται αυτόματες, αλλά η ιστορία έχει δείξει ότι οι κυρίαρχες τάξεις έχουν ενεργήσει πάντα με τέτοιο τρόπο ώστε η λογική αυτή να καταστεί αποσπασματική και εύκολη σε οποιαδήποτε καταστολή. Η απώτερη πολιτική σαφήνεια είναι, επομένως, απαραίτητη και πρέπει να εφαρμοστεί για την ικανοποίηση των πραγματικών αναγκών των προλεταρίων που είναι μέλη μαζικών οργανώσεων.

Από την άλλη πλευρά, η ιστορία έχει, επίσης, δείξει ότι η επανάσταση δεν θα πραγματοποιηθεί, εκτός αν μπει σε εφαρμογή από τις ίδιες τις προλεταριακές μάζες, των οποίων τα μέλη, ως προλετάριοι οι ίδιοι, ανακαλύπτουν την επαναστατική δυνατότητά τους μέσω των πρακτικών των μαζικών οργανώσεων και αποφασίζουν να θέσουν σε κίνηση τις επαναστατικές πρακτικές.

Κατά συνέπεια, η αναρχική κομμουνιστική επανάσταση θα είναι επιτυχής καθ' όσον οι μαζικές οργανώσεις εφαρμόζουν αυτή την επαναστατική λογική, η οποία δεν αποτελεί απαραίτητο προνόμιό τους, αλλά το οποίο είναι, συγχρόνως, εγγενές σ' αυτές.

ΟΧΙ ΣΤΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΣΜΟ

Το πρώτο εμπόδιο που πρέπει να εκλείψει είναι εκείνοι οι τύποι ιδεών και πρακτικών που χρησιμεύουν στο να μειώσουν τις μαζικές οργανώσεις σε έναν a priori ρόλο, προβάλλοντας μόνο κάποια αιτήματα. Αυτό το εμπόδιο μπορεί να πάρει τη μορφή της διαταξικότητας (inter-classism) ή του λενινισμού.

Η διαταξικότητα είναι η πεποίθηση ότι οι μαζικές οργανώσεις αναγνωρίζουν το κράτος ως αμερόληπτο και αντιπρόσωπο όλων των ανθρώπων, η ουσία των (καθαρώς οικονομικών) τάξεων με τις οποίες μπορεί να

διακριθεί ένας πολίτης από ένα άλλο. Αυτό σημαίνει ότι οι μαζικές οργανώσεις υπάρχουν για την οικονομική υπεράσπιση οποιασδήποτε κατηγορίας πολιτών και, επομένως, μπορούν να συμμετάσχουν στον οικονομικό προγραμματισμό της κοινωνίας, αλλά χωρίς να μπορούν να υποβάλλουν επερωτήσεις στο Κράτος ή να αντιτίθενται στις αποφάσεις του - οι εργαζόμενοι και το προλεταριάτο μπορούν μόνο να υπερασπίσουν τον εαυτό τους, δεν μπορούν να αλλάξουν την τρέχουσα οικονομική κατάσταση ή να συμμετέχουν στην πολιτική εκείνη πρακτική με την οποία μπορεί να μεταβληθεί η πολιτική του κράτους.

Συνεπώς, αυτός ο τύπος ένωσης αποκλείεται από τη διαδικασία ανάληψης πολιτικών αποφάσεων και, κατ' αυτόν τον τρόπο, συνεπάγεται την αποδοχή του συστήματος.

Τα χαρακτηριστικότερα παραδείγματα γι' αυτό είναι οι ενώσεις που εμπνέονται από τις πολιτικές εκείνες δυνάμεις που βρίσκονται κοντά στις κυρίαρχες κατηγορίες στις χώρες με κλασικά κεφαλαιοκρατικά συστήματα.

Οι λενινιστικής έμπνευσης πολιτικές θεωρίες, αφ' ετέρου, δεν μπορούν να συλλάβουν την ύπαρξη μαζικών οργανώσεων που δεν είναι ρητώς πολιτικές – άρα και φαινομενικά αντίθετες στη διαταξικότητα. Στην πραγματικότητα, οι θεωρίες αυτές, δεν επιβάλλουν μόνο την πολιτική της κυρίαρχης τάξης ή του κόμματος στις μαζικές οργανώσεις. Επιζητείται, επίσης, μέσω αυτών των θεωριών η συμμετοχή των μαζών στην πολιτική δραστηριότητα μόνο μέσα από την πολιτική οργάνωση και το ότι η μαζική αυτή οργάνωση πρέπει να ακολουθήσει την πολιτική γραμμή. Αυτό το χαρακτηριστικό είναι, επίσης, γνωστό ως «συνδικαλισμός» (trade-unionism).

Η διαταξικότητα και ο λενινισμός συγκλίνουν σε ένα σημείο: η μοίρα της μαζικής οργάνωσης έχει προαποφασιστεί και, εάν είναι απαραίτητο, επιβάλλεται.

Το αποτέλεσμα είναι ο οικονομισμός (economism): το προλεταριάτο με τα ιστορικά του συμφέροντα επιτρέπεται να ασχοληθεί μόνο με τα οικονομικά ζητήματα. Αλλά δεδομένου ότι είναι, προφανώς, παράλογο για κάποιον να ενδιαφέρεται μόνο για τα χρήματα που παίρνει χωρίς, επίσης, να ενδιαφέρεται για το λόγο ύπαρξης του χρήματος και πώς αυτό διανέμεται στην κοινωνία, τότε πίσω από τον οικονομισμό υπάρχει μια ρητή ή υπονοούμενη πολιτική επιβολή. Με τη χρησιμοποίηση αυτού του γεγονότος διακωμωδείται οποιαδήποτε αυτονομία των καθαρώς οικονομικών συμφερόντων με το να περιορίζεται πολιτικά (αυτονομία). Ο κύκλος έχει κλείσει με τον αναγκαστικό διαχωρισμό του προλεταριάτου από την πολιτική. Ο οικονομικός αγώνας σημαίνει απλώς πολιτική δουλοπρέπεια και έχει ως αποτέλεσμα την οικονομική δουλοπρέπεια.

Η ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΜΑΣ

Οι μαζικές οργανώσεις του προλεταριάτου είναι και θα συνεχίσουν να είναι σημαντικές ιστορικές οντότητες που δεν μπορούν να αγνοηθούν. Είναι διαφορετικές από τις πολιτικές οργανώσεις και δεν πρέπει να αρνηθούμε αυτήν τη διαφορά ούτε να τις υποβιβάζουμε σε επαναστατικές οργανώσεις δευτερεύοντος ρόλου και να επιζητούμε να τις εξουσιάσουμε. Ούτε πρέπει, επίσης, να υποβιβάζουμε σε δεύτερη θέση το δικό μας ρόλο ή να υποκύπτουμε στις μαζικές οργανώσεις. Η σχέση που έχουμε με τις μαζικές οργανώσεις πρέπει να είναι μια συνεχής διαλεκτική αντιπροσωπεύοντας μια πραγματική ανταλλαγή και να μην περιορίζεται σε μια

μονόδρομη ροή. Ο πρωτίστως ουσιαστικός, αλλά όχι μοναδικός, όρος για να υπάρχει μια πραγματική ανταλλαγή είναι ότι και οι δύο οντότητες πρέπει να είναι αληθινά αυτόνομες.

Όταν πρόκειται για τις μαζικές οργανώσεις, αυτό σημαίνει ότι πρέπει να εκφράσουν αυτόνομα τα συμφέροντα και τη συνείδηση (των προλεταρίων) μελών τους. Με άλλα λόγια, πρέπει να βασιστούν στην αυτοδιεύθυνση εκείνων οι οποίοι, φυσιολογικά, ανήκουν σε αυτές. Κατά την εξέλιξη της αναρχικής κομμουνιστικής επανάστασης είναι ουσιαστική προϋπόθεση η επιχειρησιακή και πολιτική ανάπτυξη των μαζικών οργανώσεων στην κατεύθυνση της διάθεσης από μέρους τους της μέγιστης δυνατότητας έκφρασης της δύναμης και συνείδησής τους, κάτι που είναι απαραίτητο για την ίδια την ζωή της αναρχικής κομμουνιστικής επαναστατικής διαδικασίας.

Οι μαζικές οργανώσεις θα πρέπει, επίσης, να καταστούν περισσότερο ικανές στο να αξιολογούν πολιτικά τις δραστηριότητές τους και τις προοπτικές που ανοίγονται από αυτές. Εάν ικανοποιούνται αυτοί οι όροι, τότε θα είμαστε σε θέση να πραγματοποιήσουμε τα πολιτικά μας καθήκοντα, αυτά της προώθησης της πολιτικής συνείδησης μέσα στις μαζικές οργανώσεις και, σε αντάλλαγμα, της επιβεβαίωσής τους ή μη προς εμάς. Οι όροι αυτοί είναι απαραίτητοι εάν οι μάζες πρόκειται προσβλέπουν στην πιθανότητα - από την εμπειρία της προηγούμενης επαναστατικής δράσης τους - μιας πιο προηγμένης επανάστασης και της πραγματοποίησής της με όλες τις διαθέσιμες δυνάμεις. Έτσι, προκύπτει το θεμελιώδες πρόβλημα της διπλής πτυχής των μαζικών οργανώσεων: αφ' ενός η συνολική τους αυτονομία - και στην εμπειρία τους στον αγώνα και στην αξιολόγηση αυτής της εμπειρίας - και, αφ' ετέρου, η αντικειμενική ανάγκη να αξιολογηθεί οτιδήποτε κάτω από το φως των ιστορικών αναγκών των μαζών. Καμία από αυτές τις δύο πτυχές του ζητήματος δεν μπορεί να αγνοηθεί.

ΛΑΘΗ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΑΠΟΦΕΥΓΟΝΤΑΙ

Στο παρελθόν πολλοί σύντροφοι και οργανώσεις έχουν διαπράξει και συνεχίζουν να διαπράττουν λάθη, όταν πρόκειται για τις μαζικές οργανώσεις, ακόμα και αν η προοπτική τους είναι ειλικρινά ελευθεριακή και επαναστατική. Μπορούμε να χωρίσουμε τα λάθη αυτά σε δύο βασικές κατηγορίες: στον «αυθορητισμό» και στην «ιδεοληψία» («ideologism»).

Η πρώτη περιλαμβάνει τις αντιλήψεις εκείνες σύμφωνα με τις οποίες οι μαζικές οργανώσεις διαθέτουν μια αυτόματη δυνατότητα να στηρίξουν ολοκληρωτικά την επαναστατική διαδικασία. Η βάση αυτής της αντίληψης είναι ότι οι εσωτερικές αντιφάσεις της κεφαλαιοκρατίας οποιασδήποτε δεδομένης περιόδου μπορούν να αποτελέσουν το σπινθήρα μιας διαδικασίας αγώνων με τους οποίους θα καταστεί δυνατό να δημιουργηθούν οι πολιτικές εκείνες βάσεις πάνω στις οποίες μπορεί να οικοδομηθεί μια κοινωνική επανάσταση. Είναι σαν να λέμε ότι για να φθάσουμε στην επανάσταση είναι αρκετό να διεξάγουμε τον αγώνα του προλεταριάτου για την υπεράσπιση των δικαιωμάτων εργασίας του με όσο το δυνατόν πιο ακραία μορφή γίνεται. Μια δραστηριότητα εναντίον ενός εργοδότη δεν είναι το ίδιο πράγμα με ένα οργανικό, περιεκτικό πρόγραμμα εναντίον των αφεντικών. Ένας προλετάριος που υπερασπίζεται τον εαυτό του, που επιτίθεται, ή που ο θυμός του οποίου κατευθύνεται εναντίον του εκμεταλλευτή του σε μια μεμονωμένη δράση, δεν είναι απαραίτητως συνειδητό μέρος ενός οργανικού, περιεκτικού προγράμματος δράσης. Μια τέτοια δραστηριότητα δεν βασίζεται απαραίτητως σε ένα πρόγραμμα ούτε παράγει απαραίτητως ένα πρόγραμμα. Ούτε και το πρόγραμμα ενός συνδικαλιστικού αγώνα αποτελεί απαραίτητως ένα επαναστατικό ελευθεριακό πρόγραμμα. Στην πραγματικότητα, το πιο απίθανο είναι ότι μια σειρά οργανωμένων συνδικαλιστικών

αγώνων αντιστοιχεί σε ένα συνειδητό πρόγραμμα με σκοπό την έναρξη μιας ελευθεριακής σοσιαλιστικής επανάστασης. Η ιστορία έχει καταδείξει σαφώς αυτά τα σημεία και ο καθένας που σκέφτεται ότι τα συνδικάτα έχουν φυσιολογικές αναρχικές και επαναστατικές τάσεις απατάται οικτρά.

Ιστορικά μιλώντας, ακόμη και το συνεχές κήρυγμα για άμεση δράση και αυτοδιεύθυνση στους κόλπους των συνδικάτων έχει αποτύχει όσον αφορά τους επαναστατικούς στόχους του όταν, περιορισμένο σε μια στεία συνδικαλιστική μέθοδο και έχοντας απολέσει το εναλλακτικό, δηλαδή το ελευθεριακό περιεχόμενό του, ήρθε σε σύγκρουση με προτάσεις αγώνα που υποστηρίχθηκαν μέσω οργανικών πολιτικών προγραμμάτων ή όταν ήρθε σε σύγκρουση με το ξεκάθαρο και απλό γεγονός ότι οι κυρίαρχες τάξεις ήταν σε θέση να αναλάβουν αυτά θεωρούντο έως τότε κενές μεθοδολογίες οι οποίες συχνά περιορίζονταν στον καθαρό εξτρεμισμό. Αυτή η κατάρρευση έχει συμπαράσχει από τότε 'και ελευθεριακές μεθόδους μαζί της, μεθόδους οι οποίες φαίνονταν συχνά να είναι μεν θαυμάσιες, αλλά που, όμως, δεν περιείχαν έναν πρακτικό ιστορικό σύνδεσμο με την όλη κατάσταση ή γενικές προοπτικές.

Από την άλλη πλευρά, υπάρχει ο δεύτερος τύπος λάθους που είναι πραγματικά το αντίθετο του πρώτου και που δηλώνει ότι μόνο οι αναρχικοί μπορούν να παλέψουν ως επαναστάτες προλετάριοι και ότι, επομένως, η μόνη σωστή μορφή ένωσης είναι αυτή που αποτελείται από τους ανθρώπους που έχουν πλήρη επίγνωση της ελευθεριακής κοινωνικής επανάστασης.

Η σύλληψη αυτή παράγει απομονωτικές θέσεις και αποστειρωμένη πρωτοπορία. Η απομόνωση προέρχεται από το ξεκάθαρο και απλό γεγονός ότι δεν έχει συμβεί ποτέ το προλεταριάτο να γίνει πρώτα αναρχικό κομμουνιστικό προτού μπορέσει να κινηθεί ενάντια στο κεφάλαιο και να το αποδυναμώσει, να επιτεθεί σε αυτό και (κατά περιόδους) να προτείνει μια ελευθεριακή εναλλακτική λύση. Το να περιμένει αυτήν την κατάσταση, επομένως, σημαίνει ότι καταδικάζεται στην απομόνωση. Σαφώς, κατ' αυτό τον τρόπο υπάρχει ένας μεγάλος κίνδυνος ανάπτυξης πρωτοπορίας: η λογική αντίδραση εκείνων οι οποίοι έχουν απομονωθεί από τις μάζες, αναμένοντας να αποτελέσουν γι' αυτές το μοντέλο.

Δεν είναι τυχαίο το ότι ο «αυθορητισμός» και η «ιδεοληψία» μολονότι δείχνουν τεράστιο ενδιαφέρον για τις μαζικές οργανώσεις και οι δύο καταλήγουν στο να συντρίβουν αυτές τις ίδιες μαζικές οργανώσεις αναγκάζοντάς τις σε ρόλους που τους επιβάλλουν σ' αυτές και χωρίς αυτές. Ο αυθορητισμός υποστηρίζει ότι όλες οι εκδηλώσεις και τα γεγονότα που είναι θεμελιώδη για την επαναστατική διαδικασία (αυτά δηλαδή που συνδέονται φυσιολογικά με το πρόβλημα της επανάστασης) είναι επαναστατικά από μόνες τους. Η ιδεοληψία, αφ' ετέρου, προσδοκά αυτές τις εκδηλώσεις και τα γεγονότα να αυτοχρησθούν επαναστατικά πριν ακόμη εγκαθιδρυθεί η ανάγκη αυτή σταδιακά και μέσω της πρακτικής. Ο αυθορητισμός αποτρέπει το ζήτημα της αντιμετώπισης της σταθεροποίησης της επαναστατικής συνείδησης των μαζικών οργανώσεων με ένα σοβαρό τρόπο. Η ιδεοληψία αποτρέπει τις μαζικές οργανώσεις από το να εκπληρώσουν το έργο τους που είναι η ενοποίηση του προλεταριάτου και της βαθμιαίας ανάπτυξής του μέσω του αγώνα, κάτι που είναι απαραίτητο για τη μετάβαση στον αναρχικό κομμουνισμό.

ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ

Η βασική ιστορική ανάγκη των μαζικών οργανώσεων για μια ελευθεριακή κοινωνική επανάσταση δεν μπορεί να αμφισβητηθεί. Ούτε μπορούν να αμφισβητηθούν οι κίνδυνοι που συνδέονται με το μαζικό αγώνα. Η συνθήκη ότι οι μαζικές οργανώσεις είναι αυτόνομες εγγυάται τη δυνατότητα ότι θα είναι οι μάζες οι ίδιες και

μόνο αυτές οι οποίες πραγματοποιούν την αναρχική κομμουνιστική επανάσταση. Εντούτοις, αυτό καθιστά πιθανό για την επανάσταση να υποστεί σοβαρές ήττες.

Η κατάσταση αυτή δεν είναι απέλπιδα: η δύναμή της είναι η αδυναμία της. Έχει γίνει ένας πλούσιος διάλογος σχετικά με το θέμα αυτό μέσα στο αναρχικό κίνημα – διάλογος ο οποίος συχνά ήταν βίαιος αλλά, πάνω απ' όλα, ήταν ανοικτός. Στην πραγματικότητα, η λύση δεν μπορεί να βρεθεί μόνο ή πάνω απ' όλα από το κίνημα των πολιτικών αγωνιστών. Πρέπει να το γνωρίζουμε πολύ καλά αυτό. Κάθε φορά που εξακριβώνεται η ανάγκη για μια μαζική ελευθεριακή οργάνωση, μια οργάνωση που να μπορεί να γεννήσει μια πρακτική επαναστατική διαδικασία που να οδηγήσει έξω από την ύπαρξη εκμετάλλευσης και εκμεταλλευόμενων, το γεγονός ότι ο συνδικαλισμός δεν είναι απαραίτητος επαναστατικός καταδείχθηκε κατ' επανάληψη. Πολλοί σύντροφοι έχουν προσπαθήσει να καταδείξουν ότι τα συνδικάτα είναι είτε μεταρρυθμιστικά είτε επαναστατικά. Πολλοί σύντροφοι θεωρούν ότι η σωστή λύση βρίσκεται σε κάποιο απ' αυτά τα δύο θεωρητικά συμπεράσματα.

Πιστεύουμε ότι είναι βασικά λανθασμένο να δεχτούμε αυτή τη γραμμή σκέψης - για να ξεχωρίσουμε κάποιες αυστηρές κατηγορίες κινδύνων, δυνατοτήτων και πιθανών τάσεων. Είναι μια συνταγή του πώς να οπισθοχωρήσουμε στον αυθορμητισμό και την ιδεοληψία. Προσπαθούμε να είμαστε σαφείς, για να μπορέσουμε να δεχτούμε τα σύνθετα, μη κατηγορηματικά γεγονότα έτσι όπως είναι. Προσπαθούμε, με άλλα λόγια, να βασιστούμε σε βεβαιότητες και είναι πάνω στις βεβαιότητες αυτές που πρέπει να χτίσουμε, στο μέτρο που εξαρτάται από μας. Πρέπει να είμαστε έτοιμοι για να δεχτούμε νέες, πιο προηγμένες έννοιες.

ΟΙ ΒΕΒΑΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΣΤΗΡΙΧΤΟΥΜΕ

Αντίθετα με τις πολιτικές οργανώσεις, οι μαζικές οργανώσεις δεν είναι βασισμένες σε μια επίκτητη συνείδηση ούτε και επιδιώκουν ρητά να προωθήσουν μια τέτοια συνείδηση. Είναι βασισμένες στις άμεσες και αντικειμενικές υλικές βάσεις που ξυπνούν τις αναμφισβήτητες φυσικές ανάγκες. Συνεπώς, τα μέλη των μαζικών οργανώσεων ζουν την κατάσταση αυτή για την οποία οργανώθηκαν σε αυτές. Ο οικονομικός ρόλος τους είναι η βάση πάνω στην οποία μπορούν να συνεργασθούν και, δεδομένου ότι η εκμετάλλευση αποκαλύπτει κάθε είδος ανικανοποίητων αναγκών (αλλοτρίωση), συνεργάζονται για να ικανοποιήσουν αυτές τις ανάγκες όσο καλύτερα μπορούν. Η βάση αυτή αποτελεί την αφετηρία, τη βάση για ταξική αυτονομία των μαζικών οργανώσεων. Αλλά προκειμένου να αναπτυχθεί, η αυτονομία αυτή πρέπει να προβληθεί μέσω της δράσης και σύμφωνα με τις πραγματικές δυνατότητες αυτών των οργανώσεων. Εάν θέλουμε, μπορούμε να χωρίσουμε την κατάσταση αυτή σε δύο κατηγορίες: στον οικονομικό αγώνα και στην πολιτική ανάπτυξη.

Ο οικονομικός αγώνας αφορά κάθε δραστηριότητα που έχει αναληφθεί με σκοπό να αποκτηθούν οι καλύτεροι υλικοί όροι για τους εργαζόμενους και να τεθούν υπό διαχείριση οι οικονομικοί μηχανισμοί μετά από την καταστροφή της κεντρικής εξουσίας. Η πολιτική ανάπτυξη απαιτείται για να καταστήσει συνειδητούς τους εργαζόμενους, μέσω του οικονομικού αγώνα, όσον αφορά την ταξική πάλη, τις δυνατότητες και ανάγκες της κοινωνικής επανάστασης και να τους επιτρέψει αργότερα να οικοδομήσουν συνειδητά τη νέα κοινωνία.

Σαφώς και ο οικονομικός αγώνας και η πολιτική ανάπτυξη είναι τόσο στενά συνδεδεμένα, ακολουθώντας τις πρώτες ενέργειες οικονομικής άμυνας που γεννιούνται από τις ανάγκες της τρέχουσας κατάστασης που ενοποιούνται ακόμα και με βάση μια μίνιμουμ θέληση για να υπερασπισθεί κάποιος, που μπορούν να αλληλοϋποστηριχθούν και να συντηρηθούν μεταξύ τους αμοιβαία. Η αυτονομία διαδραματίζει θεμελιώδη ρόλο, δεδομένου ότι οι εργαζόμενοι πρέπει να είναι σε θέση να αναπτύξουν μια σαφή επίγνωση όσον αφορά

το πώς η βασική εκμετάλλευση αποτελεί μέρος της κοινωνικής κυριαρχίας και πρέπει, επίσης, να είναι σε θέση να αναπτύξουν ελεύθερα την ανάγκη για την ισότητα και τη ριζική αλλαγή που θα εμφανιστούν ως οι μόνες οριστικές λύσεις στο πρόβλημα της εκμετάλλευσης. Δεν υπάρχει κανένας λόγος για τους εκμεταλλευόμενους να συνεργάζονται εάν δεν υπάρχει καμία δυνατότητα πλήρους ανάπτυξης του αγώνα εναντίον της εκμετάλλευσης – ένας αγώνας που θα εξαφανίσει τις εκμεταλλευτικές κοινωνικές σχέσεις. Οι κυρίαρχες τάξεις ίσως δεχτούν όλα αυτά δεδομένου ότι, ναι μεν, συμβαδίζουν με την υπεράσπιση των εργατικών δικαιωμάτων, αλλά δεν θα δεχτούν την ανάπτυξη αυτού του αγώνα και την τάση του να εξαλείψει την πρωταρχική ανάγκη γι' αυτήν την υπεράσπιση.

Η αυτονομία είναι συγχρόνως μέθοδος και περιεχόμενο. Μέθοδος επειδή μπορεί να παράγει το αυτόνομο ταξικό περιεχόμενο και περιεχόμενο επειδή αποτελεί το σταθερό προϊόν των επεξεργασιών ανάμεσα στους ίδιους τους εργαζόμενους. Πρέπει να ειπωθεί ότι η αυτονομία ως βάση είναι απαραίτητη για την επαναστατική ανάπτυξη των μαζικών οργανώσεων, για την κατάργηση της εκμετάλλευσης και της ανάπτυξης των εξισωτικών κοινωνικών σχέσεων.

Πολλοί σύντροφοι και οργανώσεις έχουν προσπαθήσει να καθορίσουν την αυτονομία των μαζικών οργανώσεων από την άποψη της καθαρής μεθόδου ή του καθαρού περιεχομένου. Κάνοντας αυτό, όταν πρόκειται για την πρώτη περίπτωση, δεν μπορούν να εξηγήσουν το λόγο για τον οποίο οι μέθοδοι αυτονομίας είναι απαραίτητες και θεμελιώδεις για την επανάσταση στο μαζικό αγώνα, και εκείνοι που το ξεχνούν αυτό υποβιβάζουν συχνά αυτήν την έννοια στο επίπεδο ενός ξεκάθολου εξτρεμισμού. Στη δεύτερη περίπτωση, από την άλλη πλευρά, το πρόβλημα της συνέπειας ανάμεσα στα μέσα και τους σκοπούς δεν λαμβάνεται υπόψη και καταλήγουμε στην ανοργανωσιά του μαζικού αγώνα από τα διάφορα εξουσιαστικά προγράμματα, και έτσι σταματούν οι αυτόνομες ενέργειες των εργαζόμενων για την οικοδόμηση ενός αυτόνομου εργατικού προγράμματος. Και αυτό το πρόγραμμα είναι ο κύριος στόχος, σύμφωνα με την αναρχική κομμουνιστική άποψη.

Η αυτονομία δεν είναι ένα περιεχόμενο που συνδέεται με ορισμένους συγκεκριμένους στόχους, αλλά είναι η ιστορική σημασία της επαναστατικής δράσης των εργαζομένων.

Η σπουδαιότητα της αυτονομίας των μαζικών οργανώσεων είναι ότι οι μάζες μπορούν να μάθουν να οικοδομήσουν ένα επαναστατικό πρόγραμμα μόνο εάν έχουν την πλήρη ελευθερία να θέσουν τους στόχους του αγώνα τους σε δράση, να τους επιλέξουν και να τους αξιολογήσουν για τον εαυτό τους και χωρίς επιβολή από εξωτερικές δυνάμεις. Στο σύστημα της κοινωνικής κυριαρχίας αυτή η ελευθερία σημαίνει ότι τα μόνα εμπόδια στη μαζική δράση πρέπει να εμφανίζονται και να προσβληθούν από τις ίδιες τις μάζες ως παράγοντες σύγκρουσης, ως όπλα του ταξικού εχθρού, ως προϊόντα της ταξικής κοινωνίας. Είναι εξαιρετικά επικίνδυνο να ριζώσει η ιδέα ότι υπάρχει κάποιος που ξέρει περισσότερα από τους άλλους, που μπορεί να αναγκάσει τον αγώνα να εγκαταλειφθεί ή να καθοδηγηθεί με έναν συγκεκριμένο τρόπο, με δικαιολογίες τις οποίες η μεγάλη πλειοψηφία των μαζών δεν μπορεί να καταλάβει. Το μονοπάτι αυτό εισάγει την «αντικειμενική» υπεροχή που πρέπει να γίνει σεβαστή, όχι επειδή δεν υπάρχει η απαιτούμενη θέληση ή η καθαρότητα που θα την καταστρέψει, αλλά για μη κατανοητούς και διαστρεφόμενους λόγους. Πρέπει πάντα να είναι σαφές ότι ο δρόμος προς την κοινωνική χειραφέτηση είναι σπαρμένος με εμπόδια και όχι σοφίσματα και ότι είτε εμείς παραμερίζουμε τα εμπόδια αυτά είτε αυτά μας σταματούν.

Μαζί με αυτή την πορεία της αυτονομίας μπορούν να γεννηθούν και τα αυτόνομα προγράμματα. Συνεπώς, οι μαζικές οργανώσεις πρέπει να είναι ικανές να διαμορφώνουν τους στόχους τους και τις απαραίτητες μεθόδους

αγώνα βασιζόμενες στις ανάγκες και στη συνείδηση των φυσικών τους μελών. Επιπλέον, πρέπει να είναι σε θέση να αξιολογούν οποιαδήποτε δράση βασιζόμενες στα ίδια κριτήρια.

Ιστορικά μιλώντας, όταν διαμορφώθηκαν οι κύριες ιδέες του αναρχικού κομμουνισμού ήταν επειδή υπήρξαν μαζικές οργανώσεις που είχαν αυτές τις δυνατότητες τέτοιας δράσης. Δράση η οποία, στη συνέχεια, μπορεί να καταστήσει το προλεταριάτο συνειδητό του ότι είναι η μόνη τάξη που φέρει μέσα της τους σπόρους της κοινωνικής επανάστασης.

Η αυτονομία είναι επομένως παράγοντας της ελευθερίας των μαζών και ως τέτοιος δεν παρέχει την απαραίτητη εγγύηση ότι θα παραμείνει έτσι υπό αυτή τη μορφή ή ότι θα οδηγήσει στην κοινωνική επανάσταση. Η ελευθερία δεν γνωρίζει καμία εξωτερική επιβολή. Η άσκηση της αυτονομίας στις μαζικές οργανώσεις δεν έχει κανέναν αλάθητο εξωτερικό φύλακα άγγελο. Επομένως, στο ίδιο μέτρο στο οποίο η αυτονομία μπορεί να ανοίξει το δρόμο στην κοινωνική επανάσταση, απελευθερώνεται η ίδια από οποιαδήποτε αναπόφευκτη επαναστατική μοίρα. Για τους αναρχικούς κομμουνιστές δεν μπορεί να υπάρξει καμία εναλλακτική λύση σε αυτό. Ακριβώς όπως οι μεταρρυθμιστές δεν πρέπει να επιβάλουν αστικές συμβατότητες στις μαζικές οργανώσεις ούτε και οι επαναστάτες δεν πρέπει να επιθυμήσουν ή να είναι σε θέση να επιβάλουν τα επαναστατικά τους προγράμματα. Αλλά έχουμε ένα πλεονέκτημα σε σχέση με τους αντεπαναστάτες: το ότι η ανάπτυξη και άσκηση της αυτονομίας των μαζικών οργανώσεων έχει αποτελούσε πάντα έναν τρομερό επαναστατικό παράγοντα. Δεν το φοβόμαστε, το υποστηρίζουμε.

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΜΑΖΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ

Εμείς οι αναρχικοί κομμουνιστές εξετάζουμε τις μαζικές οργανώσεις κάτω από ένα πολύ ευρύτερο και πιο σύνθετο επίπεδο απ' ό,τι οι δυνάμεις της διαταξικότητας και της κοινωνικής δημοκρατίας. Δεχόμαστε τέσσερις θεμελιώδεις ιστορικές λειτουργίες για τις μαζικές οργανώσεις που βασίζονται στην αυτονομία:

- 1) υπεράσπιση και συντήρηση μέσα στους κόλπους της ταξικής κοινωνίας,
- 2) υλικές επιθέσεις ενάντια στην εκμετάλλευση,
- 3) οικοδόμηση μιας εναλλακτικής διαχείρισης της κοινωνίας,
- 4) ανάπτυξη της ελευθεριακής επαναστατικής συνείδησης.

Υπεράσπιση και συντήρηση μέσα στους κόλπους της ταξικής κοινωνίας

Η πρώτη ανάγκη για τους εκμεταλλευόμενους είναι να υπερασπιστούν τον εαυτό τους από την εκμετάλλευση που κατατρώγει σταδιακά τα ζωτικά τους μέρη και προσπαθεί να τους δέσει πιο σφιχτά στο άρμα της ακόμα και με περισσότερο εκλεπτυσμένους τρόπους όσον αφορά τις οικονομικές ανάγκες της κυρίαρχης τάξης. Η σωστή ανάπτυξη της μαζικής οργάνωσης βασίζεται στην πρώτη αυτή λειτουργία της υπεράσπισης της εργασίας. Από αυστηρά οικονομική άποψη, είναι θέμα των υλικών όπλων που χρησιμοποιεί η κυρίαρχη τάξη ενάντια στους εργαζόμενους. Η βάση στην οποία ένας ή περισσότεροι εκμεταλλευόμενοι εργαζόμενοι καθορίζουν το δρόμο του κοινωνικού αγώνα μπορεί μόνο να είναι η υπεράσπιση από την

αυξανόμενη αλλοτρίωση που προκαλείται από την εκμετάλλευση. Από την άλλη πλευρά, από τη στιγμή που μια τάξη κατέχει την εξουσία, οι μαζικές οργανώσεις πρέπει να είναι σε θέση να υπερασπίσουν επιτυχώς την εργασία τους προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι η εργατική τάξη δεν υποκύπτει από μια υλική επίθεση στη στιγμή κατά την οποία η ταξική πάλη γίνεται πιο πολιτική. Μπορούμε αληθινά να πούμε τότε, ότι μέσα στην ταξική κοινωνία η υπεράσπιση της εργασίας είναι η βάση στην οποία συγκροτήθηκαν οι μαζικές οργανώσεις. Και είναι σε αυτή τη φάση που η ανάγκη για την αυτονομία γίνεται πολύ πιο ξεκάθαρη.

Για να είμαστε σε θέση να αποφασίσουμε από τι και πώς πρέπει να υπερασπιστούμε, είναι ουσιαστικό:

- να είμαστε αντικείμενα των ίδιων πραγμάτων από τα οποία υπερασπιζόμαστε
- να γνωρίζουμε και να κατανοούμε τους τρόπους με τους οποίους αυτά τα πράγματα δημιουργούν την αλλοτρίωση
- να επιλέγουμε μαζί με τον τρόπο και τις σημαντικότερες γραμμές υπεράσπισης
- να γνωρίζουμε άμεσα τι πρέπει να υιοθετηθεί απολύτως και τι να εγκαταλειφτεί
- να γνωρίζουμε πραγματικά τον εχθρό μας, τα όπλα του, τη δύναμή του και τις αδυναμίες του
- να γνωρίζουμε τη δύναμή μας και να είμαστε πρόθυμοι να την χρησιμοποιήσουμε.

Τις προϋποθέσεις αυτές τις κατέχουν μόνο τα μέλη της εκμεταλλευόμενης τάξης. Αυτοί είναι οι μόνοι που μπορούν να τις αναπτύξουν και να τις χρησιμοποιήσουν σωστά. Κανείς δεν γνωρίζει για την αλλοτρίωση εκτός εάν έχει εμπειρία από αυτήν.

Το να γνωρίζει κάποιος την αλλοτρίωση από μια κάποια απόσταση δεν σημαίνει τίποτα. Η αλλοτρίωση δεν μπορεί να υπάρξει εάν το άτομο δεν είναι απαραίτητο να ζήσει μ' αυτήν και να αντιδράσει σ' αυτήν (θετικά ή αρνητικά, διανοητικά ή φυσικά) και επομένως να συμβάλει στον προσδιορισμό του.

Εκείνοι που αντιλαμβάνονται μόνο την κοινωνική αλλοτρίωση της εκμεταλλευόμενης τάξης μπορούν μόνο να έχουν μια στάση αλληλεγγύης προς αυτούς (κάτι που μπορεί να είναι χρήσιμο και ειλικρινές), αλλά δεν μπορούν ποτέ να αντικαταστήσουν το προλεταριάτο στην αλλοτρίωσή τους ούτε να αποφασίσουν πόσο καλύτερα μπορούν να το υπερασπιστούν. Ακόμα και όταν ο αγώνας γίνεται πολιτικός, δεν υπάρχει κανένας μηχανισμός από τον οποίο η αλλοτρίωση να γίνεται αισθητή από τους μη εργαζομένους – ο αγώνας πολιτικοποιείται μόνο λόγω της ποιότητάς του κατά της αλλοτρίωσης. Επομένως, η αλλοτρίωση είναι κάτι που ενδιαφέρει μόνο την εκμεταλλευόμενη τάξη και μόνο αυτή είναι που μπορεί να αντιδράσει σε αυτήν. Αυτό καταδεικνύεται επίσης από την πραγματικότητα. Για το λόγο αυτό, δεν ενεργούμε επειδή υπάρχει η ευκαιρία να γίνει κάτι τέτοιο, αλλά επειδή είναι καλύτερο για τους εργαζομένους να υπερασπίσουν οι ίδιοι τον εαυτό τους από την εκμετάλλευση και επειδή αυτή η άποψη περιέχει επίσης τη δυνατότητα ότι είναι οι ίδιοι οι εργαζόμενοι που αγωνίζονται και αποφασίζουν. Η ανάλυσή μας αυτή μας αναγκάζει να πούμε ότι οι εκμεταλλευόμενοι είναι οι μόνοι που μπορούν να παλέψουν ενάντια στην εκμετάλλευση. Πρέπει επίσης να συμπεράνουμε ότι η εκμεταλλευόμενη τάξη είναι μοναδική. Καθένας που δεν είναι αντικείμενο εκμετάλλευσης μπορεί μόνο να εκφράσει την αλληλεγγύη του.

Υλικές επιθέσεις ενάντια στην εκμετάλλευση

Η υλική επίθεση ενάντια στην εκμετάλλευση αφορά, πρώτα απ' όλα, την ανάλυση που γίνεται στο προηγούμενο τμήμα. Ορισμένες σημαντικές εκτιμήσεις πρέπει να ακολουθήσουν. Για τους αναρχικούς κομμουνιστές η μόνη διαδικασία μέσω της οποίας το προλεταριάτο αποδυναμώνει και καταστρέφει τους μηχανισμούς της ταξικής κοινωνίας είναι αυτή που συμβαίνει εκεί όπου ασκείται η εκμετάλλευση. Οι δραστηριότητες που μπορούν να αμβλύνουν τα όπλα της εκμετάλλευσης καθώς και της δομής που την υποστηρίζει μπορούν μόνο να πραγματοποιηθούν στο χώρο εκείνο όπου η αλλοτρίωση προκαλείται από την εργασία και τη δημιουργία της υπεραξίας. Οι μόνες οργανώσεις που μπορούν να επιφέρουν αυτήν την επίθεση είναι οι μαζικές οργανώσεις.

Και υπάρχει επίσης ένας άλλος παράγοντας που παρέχει μια σταθερότητα σε αυτό που έχει ειπωθεί ήδη εδώ: εάν η επίθεση ενάντια στην εκμετάλλευση πραγματοποιείται από την ίδια την εκμεταλλευόμενη τάξη, αυτό μας δίνει μια ισχυρή εγγύηση μιας παράλληλης αύξησης της συνείδησής της (της εκμεταλλευόμενης τάξης) δεδομένου ότι μόλις καταλάβει την ανάγκη να επιτεθεί, θα έχει ήδη μια στερεά βάση στην οποία θα αναπτύξει ένα νέο επίπεδο επαναστατικής συνείδησης.

Οικοδόμηση μιας εναλλακτικής διαχείρισης της κοινωνίας

Οι μαζικές οργανώσεις πρέπει να είναι σε θέση να χτίσουν τις νέες δομές για την επαναστατική διαχείριση της κοινωνίας. Κυρίως, αυτό σημαίνει τρία πράγματα:

- την ανάγκη για μια τριχοειδή επέκταση των μαζικών οργανώσεων
- την ανάγκη αυτές οι οργανώσεις να είναι σε θέση να αποκτήσουν βαθμιαία τις προοπτικές και τη δυνατότητα ελέγχου και διαχείρισης όλων των κοινωνικών δομών
- το προλεταριάτο να πάρει την ευθύνη διαχείρισης της κοινωνίας με άμεσα δημοκρατικά μέσα.

Η διαχείριση που βασίζεται στις μαζικές οργανώσεις δεν είναι το απατηλό όνειρο κάποιου μυαλού, αλλά μια πρακτική ένδειξη των μεγάλων προλεταριακών επαναστατικών αγώνων.

Αυτό που ειπώθηκε παραπάνω όσον αφορά την υπεράσπιση της εργασίας και την επίθεσης έχει τον ακριβή στόχο να καταστήσει δυνατό για τις μαζικές οργανώσεις να μετασηματιστούν από συνδικαλιστικές οργανώσεις που αφιερώνονται στον εργατικό αγώνα σε οργανώσεις που μπορούν να αποτελέσουν την εστία της επαναστατικής διαδικασίας. Αυτή η σύνδεση καταδεικνύει για άλλη μια φορά, το γεγονός ότι δεν οδηγούμαστε από καιροσκοπικά κίνητρα όταν δηλώνουμε ότι ο εργατικός αγώνας πρέπει να βασιστεί στην άμεση δράση και τις άμεσες διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Αυτή η μέθοδος αγώνα - που είναι απαραίτητη ιδίω δικαίωματι - γίνεται επίσης ένας σκοπός και ένα εναλλακτικό περιεχόμενο σε μια στιγμή κατά την οποία το προλεταριάτο αρχίζει να χρησιμοποιεί τις μαζικές οργανώσεις για να χτίσει τη νέα κοινωνία και καθιστά δυνατό για όλους τους εργαζομένους να συμμετέχουν στη λήψη των αποφάσεων. Αυτή η προοπτική, εντούτοις, δημιουργεί μερικά μεγάλα προβλήματα στον πρακτικό τομέα. Η εγγύηση της δυνατότητας για μια αυτόνομη πολιτική ανάπτυξη συνδέεται με την ανάγκη και για την πολιτική ανάπτυξη. Εάν πάμε στην καρδιά του ζητήματος, θα ανακαλύψουμε, εντούτοις, ότι δεν αρκεί να συνεχίσουμε μόνο με τη λογική του αγώνα μέσω ενός εργατικού συνδικάτου για να φθάσουμε ομαλά στην επαναστατική διαχείριση της κοινωνίας από

τις μαζικές οργανώσεις. Εφ' όσον είμαστε σε μια φάση μιας πολύ καλά δομημένης και κυρίαρχης ταξικής κοινωνίας μπορούμε άμεσα να βεβαιώσουμε στην πράξη μόνο μια σύνδεση: αυτή μεταξύ του εκμεταλλεόμενου και του φυσικού πρωταγωνιστή του αγώνα κατά της εκμετάλλευσης. Είναι μια κατάσταση που οδηγεί από μόνη της στην άμεση παρατήρηση και την επαλήθευση σε μια φάση που προηγείται μιας μελλοντικής επαναστατικής μετάβασης. Επιπλέον, τα προβλήματα του εργατικού αγώνα απαιτούν έναν ορισμένο τύπο μαζικής οργάνωσης, προ πάντων βασισμένο σε εκμεταλλευτική. Αντί αυτού, όταν κινούμαστε από τον αγώνα ενάντια στην εκμετάλλευση προς την κατασκευή των νέων κοινωνικών δομών, πιστεύουμε ότι πρέπει να γίνει ένα τεράστιο βήμα. Ένα βήμα για το οποίο ψάχνουμε μόνο επειδή το προλεταριάτο το έχει κάνει αυτό στην ιστορία του.

Με άλλα λόγια, ξέρουμε ότι είναι απαραίτητο ότι εάν η κοινωνική επανάσταση πρόκειται να πραγματοποιηθεί, πρέπει επίσης να ξέρουμε ότι αυτό απαιτεί ένα τεράστιο άλμα στην πολιτική συνείδηση και τη λειτουργική ικανότητα των μαζικών οργανώσεων.

Υπάρχει ένας μεγάλος κίνδυνος ότι οι μαζικές οργανώσεις αποδυναμώνουν την ταξική κοινωνία στα όριά της, απογυμνώνοντάς την από την εξουσία της, αλλά θα είναι ανίκανες έπειτα να αναδημιουργήσουν την κοινωνία με την απαραίτητη σαφήνεια και δυνατότητα. Εάν αυτό επρόκειτο να συμβεί, το επαναστατικό κίνημα θα γενόταν βαριές ήττες. Είναι, επομένως, ουσιαστικό να αναλυθεί πώς μπορούν οι μαζικές οργανώσεις να φθάσουν στη στιγμή της επανάστασης και να είναι σε θέση να ασχοληθούν επιτυχώς με αυτήν. Από την άλλη πλευρά, πρέπει να σημειωθεί ότι το προλεταριάτο, στις μεγαλύτερες απόπειρές του στην επανάσταση, ήταν σε θέση να κάνει αυτό το μεγάλο άλμα. Απαίτησε μια αλλαγή από μαζικές οργανώσεις που έχουν ως στόχο παραχωρήσεις από την κυρίαρχη κεντρική εξουσία σε μαζικές οργανώσεις οι οποίες αποτέλεσαν οι ίδιες μορφές εξουσίας (ή μη-εξουσίας, εάν προτιμά κάποιος) που ήταν διαφορετικές από εκείνες των εκμεταλλευτών, όσον αφορά την καταστολή της εξουσίας (τουλάχιστον δυνητικά). Άλλες σημαντικές στιγμές παρέχουν επίσης τα πολύτιμα μαθήματα - τα «Δύο Κόκκινα Χρόνια» (1919-20) στην Ιταλία, η εμπειρία στη Χιλή στα δεκαετία του '70 και στην Πορτογαλία το 1974.

Τα «Δύο Κόκκινα Χρόνια» στην Ιταλία φόβισαν την αστική τάξη, δεδομένου ότι το προλεταριάτο οργανώθηκε άμεσα από τα κάτω και αυτορυθμίστηκε, δημιουργώντας αμέσως μια εναλλακτική δομή παραγωγής. Η κυβέρνηση είχε δεχτεί ότι το προλεταριάτο αντιπροσωπεύεται από ένα κόμμα (ή πολλά άλλα κόμματα), αλλά δεν θα μπορούσε να δεχτεί ότι αντιπροσωπεύθηκε από μόνο του. Η απάντηση που δόθηκε στις μαζικές οργανώσεις από τις δυνάμεις της αντεπανάστασης ήταν σαφής και ενδεικτική: θα αμφισβητούνταν τα όργανα της αυτονομίας και της λειτουργίας τους. Θα αμφισβητείτο οποιαδήποτε πολιτική λειτουργία και όλες οι δυνάμεις και οι πληροφορίες λήψης αποφάσεων, από το γάντζο ή από τον απατεώνα, θα μεταφέρονταν σε συνδικαλιστές ηγέτες και τους πολιτικούς. Η δραστηριότητα αυτή ήταν κατά πολύ αποτελεσματικότερη, ψαλιδίζοντας τα φτερά του προλεταριάτου.

Γιατί υποστηρίχθηκε, για παράδειγμα, η Unidad Popular (UP) στη Χιλή και γιατί απέτυχε; Έξω και πέρα από αυτό το σοσιαλδημοκρατικό κυβερνητικό συνασπισμό υπήρχαν αυτόνομες δυνάμεις που συνεργάζονταν με την UP μόνο σε ορισμένα ζητήματα. Ολόκληρο το κίνημα των μαζικών οργανώσεων των αγροτών και των εργαζομένων των πόλεων είχε ισχυρές διαφωνίες με την UP και με τις ενώσεις σε ένα κύριο σημείο: εάν η εξουσία πρέπει ή όχι να μεταβιβαστεί στο Κράτος. Αυτή η νέα δύναμη των μαζικών οργανώσεων διέθετε μορφές και περιεχόμενο που δεν θα μπορούσαν να ακολουθηθούν από τον καθένα: όχι από την αστική τάξη που γκρεμιζόταν από την εξουσία ούτε από την UP που διατηρείτο από τους ανθρώπους αλλά που δεν θα μπορούσε να περιμένει τους ανθρώπους να αυτοκυβερνηθούν. Η UP διατήρησε την εξουσία της ακόμα και όταν η αστική τάξη δεν την υποστήριζε πλέον δεδομένου ότι ήταν οι προλεταριακές δυνάμεις που την

υποστήριζαν. Και όταν η UP έπεσε, αυτό ήταν αποτέλεσμα της προλεταριακής δραστηριότητας που ήταν υπό εξέλιξη, παρά της στρατηγικής της UP.

Η αστική τάξη αντέδρασε επειδή το προλεταριάτο έχτιζε ήδη μια επαναστατική εξουσία που δεν είχε καμία σχέση με την κεντρική εξουσία. Και η αστική τάξη κέρδισε επειδή αυτή η νέα εξουσία - και όχι η UP - δεν ήταν ακόμα αρκετά ισχυρή ώστε να υπερασπίσει τις κατακτήσεις της.

Στην Πορτογαλία, η επαναστατική διαδρομή προς το σοσιαλισμό απέτυχε προτού καν γεννηθεί, και οι λόγοι είναι απλοί: οι δυνάμεις που είχαν συμβάλει στην πτώση του φασισμού δεν είχαν αρκετή σαφήνεια και/ή έτρεφαν απλώς εκτίμηση για την προλεταριακή αυτοδιεύθυνση από τα κάτω. Το προλεταριάτο, όμως από την άλλη πλευρά, είχε αναπτύξει αυτήν την ανάγκη μόνο σε ένα εξαιρετικά πρωτόγονο και «αφελές» επίπεδο. Αφέθηκε στα αντεπαναστατικά κόμματα – θιασώτες της διαταξικότητας και της σοσιαλδημοκρατίας – να σβήνουν τις φωτιές της προλεταριακής αυτονομίας των μαζικών οργανώσεων, έτσι ώστε θα μπορούσαν να «σχιστούν» αφήνοντας κατά μέρος τον κρατικιστικό δρόμο στη «δημοκρατία».

Μπορούμε να δούμε σήμερα σε αυτά τα σαφή παραδείγματα ότι, από τον καιρό της Κομμούνας του Παρισιού μέχρι σήμερα, ο δρόμος προς την επανάσταση περνά μέσω των μαζικών προλεταριακών οργανώσεων και ότι το προλεταριάτο επιλέγει φυσιολογικά αυτόν τον τρόπο καθώς είναι πρακτικά δυνατό. Για να εξάγουμε συμπεράσματα, αποτελεί ιστορικά έγκυρο γεγονός ότι οι μαζικές οργανώσεις στο δρόμο προς την κοινωνική επανάσταση προορίζονται να κάνουν ένα άλμα, να μετακινηθούν από το ζήτημα της αποδοχής ορισμένων πραγμάτων - από τη διαπραγμάτευση, από την πάλη ενάντια στην κεντρική εξουσία, ενάντια σε μια εχθρική κυβέρνηση την οποία οι ίδιες οι οργανώσεις αναγνωρίζουν ως την απόλυτη κυρίαρχη δύναμη – στο ζήτημα της αντικατάστασης αυτής της κυβέρνησης, ώστε να γίνουν αυτές η εξουσία (ή η μη-εξουσία). Κατ' αυτό τον τρόπο, οι μαζικές οργανώσεις πρέπει να αντιμετωπίσουν αυτήν τη μετάβαση σε όλη το συνειδησιακό πεδίο έτσι ώστε να μπορέσουν να αποκτήσουν τις απαραίτητες λειτουργικές δυνατότητες.

Οι θεμελιώδεις αντικειμενικές ανάγκες είναι: α) η σταθερότητα των μαζικών οργανώσεων, οι οποίες δεν πρέπει να υποβάλλονται σε μερικούς στόχους, σε κομματικές ντιρεκτίβες ή τη λογική του κράτους, β) η πλήρης εφαρμογή της άμεσης δημοκρατίας, γ) οι ομοσπονδιακές σχέσεις μεταξύ των μαζικών οργανώσεων, όσο το δυνατόν λειτουργικές και πλήρως επιχειρησιακές εάν είναι δυνατόν.

Οι υποκειμενικοί όροι που απαιτούνται απαιτούν την προλεταριακή συνείδηση των μαζικών οργανώσεων. Από τη πλευρά μας, πρέπει να κατευθύνουμε την προσοχή μας σε αυτό το πρόβλημα όσον αφορά όλες τις στρατηγικές και την ιστορική τακτική που αναπτύσσουμε, για την πλήρη συνειδητοποίηση της πρωταρχικής ανάγκης αυτού του σημείου. Ένα άλλο ζήτημα προέρχεται από την παρατήρηση της ιστορίας: η σπουδαιότητα των μαζικών οργανώσεων που προετοιμάζονται για μια αντικατάσταση της κρατικής εξουσίας έτσι ώστε να μπορούν να προχωρήσουν παραπέρα, έχοντας ήδη προετοιμάσει τι να κάνουν και πώς να υπερασπίσουν τους εαυτούς τους. Με άλλα λόγια, να προετοιμάσουν την ικανότητά τους για μια εναλλακτική διαχείριση της κοινωνίας και τη φυσική αυτοάμυνα. Αυτό σημαίνει την προετοιμασία εκ των προτέρων (αν όχι, τουλάχιστον τη γρήγορη προετοιμασία) όλων εκείνων των λειτουργιών που απαιτούνται για να διαδραματίσουν έναν πολύ πιο σημαντικό ρόλο και να τον υπερασπίσουν από τους εχθρούς. Να γνωστοποιήσουν τα σχέδιά τους αυτά σε πιθανούς συμμάχους. Αυτό το γεγονός είναι αποτέλεσμα απλώς της ιστορίας, προπάντων από τις σημαντικότερες στιγμές των κινημάτων της δεκαετίας του '70, τα οποία θα δούμε επίσης ότι συμφωνούν με τα θεωρητικά μας συμπεράσματα.

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΗΣ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ

Ως συνέπεια των όσων είπαμε ανωτέρω καθώς και της θεωρίας μας, είμαστε υποχρεωμένοι, επίσης, να θεωρήσουμε τις μαζικές οργανώσεις, πάνω απ' όλα, ως όργανα όπου μπορεί να διευρυνθεί η πολιτική συνείδηση του προλεταριάτου.

Πώς διευρύνεται αυτή η πολιτική συνείδηση; Ξέρουμε ότι δεν υπάρχει καμία αυτόματη συσκευή για να μετακινηθούμε από την υπεράσπιση της εργασίας προς μια συνειδησιακή ανάπτυξη της ελευθεριακής κοινωνικής επανάστασης. Ξέρουμε επίσης, ότι εάν κάποιος δεν υφίσταται την εκμετάλλευση, είναι αδύνατο να αρχίσει αυτή η διαδικασία η οποία (αρχίζοντας από την υπεράσπιση της εργασίας) μπορεί να φθάσει σε αυτή του επαναστατικού αγώνα. Επομένως, πρέπει να λάβουμε υπόψη αυτά τα δύο σημεία.

Υπάρχουν τρεις επακόλουθες γραμμές δράσης: α) η δράση και οι στοιχειώδεις στόχοι των μαζικών οργανώσεων, β) ο εμπλουτισμός των αυτόνομων πολιτικών χαρακτηριστικών των μαζικών οργανώσεων και γ) η δράση των πολιτικών οργανώσεων μέσω των μελών τους που είναι τα φυσικά μέλη των μαζικών αυτών οργανώσεων και επίσης μέσω της σαφούς πολιτικής προπαγάνδας.

α) Στους στοιχειώδεις στόχους και στο στοιχειώδη ρόλο της μαζικής οργάνωσης, οι πρώτοι αντικειμενικοί παράγοντες της πολιτικής ανάπτυξης υπάρχουν ήδη στα μέλη της. Αυτό είναι ένα πρώτο πολύ σημαντικό σημείο και αυτό που χαρακτηρίζει τις ενέργειες των μελών της οργάνωσης, αρχίζοντας με τις απλούστερες αποφάσεις. Αυτό συμβαίνει με τα βασικά σημεία των ανοικτών συνελεύσεων, της άμεσης δημοκρατίας, του ομοσπονδισμού, της πρακτικής της ελεύθερης συζήτησης και της πρακτικής παρατήρησης, όσον αφορά τη λειτουργία. Αντίθετα, όταν πρόκειται για τους στόχους, είναι ένα θέμα υπεράσπισης και φυσικής επιβεβαίωσης από το μόνο ενδιαφερόμενο, την εκμεταλλεζόμενη τάξη, και της συνολικής της χειραφέτησης από την επιβληθείσα εκμετάλλευση και την εξουσία.

Β) Καθώς οι μαζικές οργανώσεις αποκτούν πολιτική εμπειρία, ανακύπτουν περιπτώσεις πολιτικής αξιολόγησης κάτι που γίνεται έπειτα μέρος της κληρονομιάς των μαζικών οργανώσεων, με τα ισχυρά στοιχεία της αυτονομίας.

Αυτή η πολιτική κληρονομιά πρέπει (υπό το φως της πρακτικής) να διευκρινίσει το ρόλο των δυνάμεων της αντεπανάστασης (διαταξικότητα, σοσιαλδημοκρατία και συνδικαλισμός) και της ανάγκης για ένα αυτόνομο μέτωπο των μαζών που να έχει αυτά τα χαρακτηριστικά τα οποία είναι ουσιαστικά για να προωθήσουν την όλη διαδικασία, ενώ με βάση την εμπειρία πρέπει επίσης να διευκρινίζεται βαθμιαία η ανάγκη για μια ελευθεριακή σοσιαλιστική επανάσταση εάν πρόκειται να εξαλείψουμε οριστικά την εκμετάλλευση. Τα διδάγματα αυτά πρέπει να γίνουν μαθήματα, επίσης, για τους συντρόφους μας, τα μέλη των μαζικών οργανώσεων, που θα τα μάθουν μέσω της πρακτικής τους - όχι προσωπικά, αλλά μέσω των συλλογικών οργανωτικών προσπαθειών - έτσι ώστε να αποτελούν μέρος της επίσημης πολιτικής κληρονομιάς της

οργάνωσης και, τελικά, να γίνουν το πολύτιμο υλικό για τη συνεχή πολιτική εκπαίδευση των μελών της, παλαιών και νέων.

Γ) Η πολιτική οργάνωσή μας δεν έχει καμία εξουσία, πέρα από τις αυτόνομες μαζικές οργανώσεις, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι πρέπει να σταματήσει να προβαίνει στις αξιολογήσεις του. Αυτό μπορεί μόνο να πραγματοποιηθεί μέσω των μαχητών μας οι οποίοι είναι, επίσης, φυσικά μέλη των μαζικών οργανώσεων, και μέσω της προπαγάνδας της ίδιας της οργάνωσης. Ούτε θα πρέπει να ξεχνάμε ότι αυτές οι μαζικές οργανώσεις είναι ιδανικός χώρος μάθησης για τους μελλοντικούς πολιτικούς αγωνιστές, για τους προφανείς λόγους της κοινωνικής θέσης των μελών και της σύνθεσης των μαζικών οργανώσεων.

Οι πολιτικοί αγωνιστές-μέλη των μαζικών οργανώσεων, πρέπει, κατά πρώτον, να ενθαρρύνουν την ανάπτυξη των σημείων Α) και Β) ανωτέρω και, κατά δεύτερον, να εκφράσουν τις πολιτικές ιδέες τους συνδέοντάς τις με συνέπεια με την εμπειρία της μαζικής οργάνωσης.

Η πολιτική οργάνωση, από την άλλη πλευρά, πρέπει να επιτελέσει αυτήν την εργασία και να επικεντρωθεί σε δύο στόχους ειδικότερα: α) τη βαθμιαία και με συνέπεια ενθάρρυνση της διάδοσης της πολιτικής συνείδησής μας μεταξύ των φυσικών μελών των μαζικών οργανώσεων, με την πειθώ και την επίδειξη και όχι με τον εξαναγκασμό ή την πονηριά και β) την ενθάρρυνση όσο το δυνατόν περισσότερων μελών να προσχωρήσουν στην πολιτική οργάνωση. Μιλήσαμε ήδη προηγουμένως για την ανταλλαγή μεταξύ των πολιτικών και των μαζικών οργανώσεων. Αλλά για να κρίνουμε από αυτά που μόλις είπαμε, φαίνεται ότι το μόνο πρόβλημα που υπάρχει πραγματικά είναι αυτό σχετικά με τη ροή της πολιτικής συνείδησης από τις αναρχικές κομμουνιστικές πολιτικές οργανώσεις στις μαζικές οργανώσεις.

Αλλά δεν είναι αυτό το θέμα, για δύο λόγους: Αρχικά, ο στόχος της πολιτικής οργάνωσης είναι να παράσχει μόνο στις μαζικές οργανώσεις τους καρπούς της ιστορικής συνείδησης του επαναστατικού προλεταριάτου (οι οποίοι δεν περιλαμβάνουν οποιαδήποτε λεπτομερή γραμμή όσον αφορά τη μετάβαση στην επανάσταση). Πρέπει να είναι ελεύθερες (οι οργανώσεις αυτές) στο να χρησιμοποιήσουν την ιστορική συνείδηση που παρέχεται από την πολιτική οργάνωση και να την συγκρίνουν ελεύθερα με τη δική τους συνείδηση και τις ανάγκες τους ώστε να γίνουν οι καλύτερες δυνατές επιλογές. Οι μαζικές οργανώσεις πρέπει, στην πραγματικότητα, να απολαμβάνουν την αυτόνομη δυνατότητά τους να κάνουν τις πολιτικές τους αξιολογήσεις. Επιπλέον, είναι επίσης ελεύθερες όταν πρόκειται για λειτουργικές αποφάσεις, καθώς δεν έχουν - a priori - καμία θεσμική σύνδεση με την πολιτική οργάνωση. Ο δεύτερος λόγος αφορά το γεγονός ότι η πολιτική οργάνωση πρέπει, επίσης, να είναι σε θέση και πρόθυμη να διδαχθεί από τη μαζική οργάνωση. Κι αυτό επειδή οι πολιτικοί μαχητές δεν είναι το προλεταριάτο - είναι απλώς μέρος του. Ο στόχος τους είναι, επίσης, να συγκρίνουν συνεχώς το περιεκτικό πολιτικό όραμά τους με την τρέχουσα εμπειρία της τάξης (του προλεταριάτου). Ακόμα ένα θεμελιώδες καθήκον της πολιτικής οργάνωσης είναι να κοινοποιήσει και να βοηθήσει στη διάδοση της εμπειρίας των αυτόνομων μαζικών οργανώσεων.

Η ανταλλαγή βρίσκεται στο αξίωμα ο καθένας μαθαίνει από τον άλλο και υποστηρίζει τον άλλο - μέσω των αυτόνομων αποφάσεων - στην έκταση στην οποία κάθε οργάνωση βρίσκει μια ομοιότητα και συμπληρώνει στη συνείδηση και τη γνώση άλλη. Είναι μια ανταλλαγή που και οι δύο οργανώσεις πρέπει να αναπτύξουν με έναν συνεπή τρόπο και κάτι που μπορεί να διακοπεί ή να πάψει να υπάρχει για διάφορους λόγους. Κι αυτό επίσης, επειδή η μαζική οργάνωση οφείλει την ύπαρξή της στους ολοκληρωτικά διαφορετικούς λόγους από εκείνους της πολιτικής οργάνωσης.

**** Το κείμενο αυτό περιέχεται στην αγγλόφωνη ιστοσελίδα της Ομοσπονδίας Κομμουνιστών Αναρχικών (FdCA) της Ιταλίας.**

Μεταφράστηκε τον Αύγουστο του 2004 και διορθώθηκε τον Οκτώβρη του ίδιου χρόνου από το «Ούτε Θεός-Ούτε Αφέντης», Μελβούρνη, Αυστραλία.

<http://www.vrahokipos.net/old/theory/fdca.htm>